

Godišnji izvještaj Multimedijalnog instituta za 2013.

O Multimedijalnom institut:

Multimedijalni institut (Mi2) je nevladina udruga koja djeluje na polju kulture novih medija, istraživanja i implementacije digitalnih tehnologija, socijalnog aktivizma i upravljanja u kulturi. Mi2 zagovara participativne javne politike na području kulture, tehnologije i zajedničkih dobara; potiče povezivanje nezavisnog kulturnog sektora i aktivista; promiče progresivne kulturne prakse i proizvodnju. Organizacija ima sedam zaposlenih te veliki broj vanjskih suradnika i volontera.

O organizaciji i njenom djelovanju u 2013.:

U 2013. godini Multimedijalni institut napravio je dva važna iskoraka koji su rezultirali snažnim razvojem našeg operativnog kapaciteta i programskih aktivnosti. Prvo, zaposlena je dodatna osoba - Marijana Rimanić - u funkciji koordinatorice dru MaMa, online aktivnosti i komunikacija s javnošću. Dodatna osoba u organizaciji značila je rasterećenje ostalih suradnika, primarno dosadašnjeg koordinatora kluba Petra Milata, koji su se mogli intenzivnije posvetiti razvoju programa, a organizacija je dobila kvalitetniji prostorni servis s jedne strane te Facebook stranicu, novu web stranicu i novi e-mail newsletter s druge strane.

Drugo, naš evropski suradnički projekt Prošireni estetički odgoj u 2013. imao je svoju središnju godinu s velikim opsegom vrlo vidljivih aktivnosti u Zagrebu i regiji. U fokusu je bila revalorizacija djelovanja Arkzina u 1990-ima, a jednokratni povratak Arkzina na kioske naišao je na široki javni odjek, djelomično jer se poklopio s političkim povratkom nacionalizma i homofobije u zadnjim mjesecima godine. Uz izložbu o Arkzinu u Zagrebu, manja izložba i javne diskusije o Arkzinu priređene su i u Novom Sadu i Skopju.

Kao treći iskorak, iako od manjeg značaja, možemo spomenuti i ponovno intenziviranje izdavačke djelatnosti. Priređeno je pet izdanja, a objavljivanje prvog hrvatskog prijevoda mađarskog književnika Lászla Krasznahorkaija uvršteno je u izbor najvažnijih kulturnih događaja godine prema Jutarnjem listu.

Uz ove iskorake, naše temeljne aktivnosti odvijale su se podjednakim intenzitetom i kvalitetom kao i prethodnih godina. Pregled aktivnosti društvenog i kulturnog centra MaMa, Human Rights Film Festivala i zagovaranja možete pročitati u nastavku. Značajan udio u djelovanju organizacije i u 2013. opet je imao program i volonterski rad u organizaciji tridesetak hackera i tehnoloških entuzijasta koji se redovito okupljaju u Hacklabu u MaMi. Značajnije programske suradnje ostvarene su s brojnim organizacijama i inicijativama u zemlji i inozemstvu: Udruženjem za razvoj kulture - Močvara, Filmaktivnom, Pravom na grad, Centrom za dramsku umjetnost, Arkzinom, kazališnom skupinom BADco., Centrom za nove medije_Kuda.org iz Novog Sada, Kontrapunktom iz Skopja i brojnim drugima.

Rad Multimedijalnog instituta u 2013. poduprli su: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Evropska komisija, Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb, Hrvatski audio-vizualni centar, Zaklada Kultura nova, Ministarstvo socijalne skrbi i mladih, Evropska kulturna fondacija, Open Society Foundation, Heinrich Boell Stiftung Hrvatska, Francuska ambasada i m

Programi organizacije u 2013.:

1. Program društvenog i kulturnog centra MaMa

Tokom 2013. godine kroz program društvenog i kulturnog centra MaMa je realizirano preko 281 jedinica raznih programskih sadržaja (predavanja, projekcija, okrugli stolovi, simpoziji, probe i sastanci). Od toga 129 pojedinačnih javnih događanja, 108 jedinica programa namjenjenih zatvorenoj grupi korisnika (radionice, prezentacije, rasprave...). Uz to, MaMa je u 28 termina korištena za probe, sastanke i druge formate radno-produkcijskih saržaja. Tokom cijele godine MaMa je imala oko 5500 posjetitelja.

Uzevši u obzir ukupni broj događanja u MaMi, uz jednomjesečnu ljetnu stanku, mjesečna frekvencija javnih događanja je bila 13 događanja - ne uračunavši brojne termine kada je MaMa služila za probe, edukaciju ili sastanke brojnim udrugama i inicijativama.

U 2013. godini Multimedijalni institut je u MaMi priredio sljedeća događanja:

- "Josephine Bosma - DAMN_context: net art criticism". Predavanje nizozemske kritičarke i teoretičarka J. Bosma o fenomenima vezanim uz mrežne umjetnosti i njihovo kritičko iščitavanje;
- Predavanje o časopisu Mute, London i promocija knjige "Anomija / bonomija i drugi tekstovi" Howarda Slatera u izdanju Kuda.org
- Simpozij "Ideja radikalnih medija" u sklopu prijekta "Prošireni estetički odgoj" (više u nastavku);
- Simpozij: "Moderna, na kraju krajeva" o odnosu moderne i postmoderne;
- Predavanje Kennetha Goldsmitha: "Nekreativno pisanje" o konceptualnoj pjesničkoj praksi koja polazi od kolektivne naravi jezika i transformacija režima pisanja i čitanja.

U organizaciji drugih korisnika, nekoliko se programa redovito odvijalo u MaMi, jednom do dva puta mjesečno. Ističemo neke od redovitih programa:

- ZgPHP Meetup - Okupljanje developera i programera iz Zagreba i okolice
- Ples za sve: Queer plesni tečaj za LGBTQ (i friendly) pojedince i parove
- Zagreb Pride: Mame u MaMi
- Projekcije anime filmova

Resurse MaMe koristilo je 39 organizacija/udruga/inicijativa, od kojih ističemo najčešće korisnike: BADco., qSPORT, Kurziv, ZborXop, Kontejner, ZagrebPride, Kufer, Udruga dizajnera i programera, K-zona.

Od početka 2013. godine MaMa vodi Facebook stranicu, šalje obavijesti o svojim programima putem Newslettera, a u drugoj polovici godine izradili smo i novu Web stranicu.

2. Hacklab u MaMi i "Ništa se neće dogoditi"

Hacklab u MaMi je zajednica tehnoloških entuzijasata, boraca za informacijske slobode, otvorene tehnologije i slobodnu kulturu čija okupljanja Multimedijalni institut potiče od 2005. godine. Program "Razmjene vještina" koji je krenuo skromno redovitim jednostjednim razmjenama znanja, programima o

tehnološkoj kulturi i raspravama o društvenim aspektima digitalno-mrežnih tehnologija proizveo je model prema kojem se društveno angažirane skupine tehnoloških entuzijasta okupljaju u Osijeku, Varaždinu, Splitu, Skopju i Beogradu. Na tragu tog povezivanja pokrenut je međunarodni skup "Ništa se neće dogoditi", koji se održava četiri puta godišnje i okuplja pored sudionika iz postjugoslavenske regije i aktiviste iz Europe.

U 2013. godini održalo se pet međunarodnih skupova "Ništa se neće dogoditi". Po prvi put u Osijeku, sad već tradicionalno okupljanje u travanju u Beogradu (Srbija, peti put zaredom), u lipnju u Strugi (Makedonija, treći put), u kolovozu u Splitu (šesti put), u prosincu u Moravicama, ali i prvi put van granica bivše Jugoslavije u Sofiji u Bugarskoj.

Na NSND-u u Moravicama smo ugostili Mareka Tuszynskog, osnivača Tactical Tech Collectiva, koji je u Moravicama premijerno prikazao "Unseen War" iz serije dokumentarnih filmova "Exposing the invisible". U nizu skupova kroz godinu splitski NSND zamišljen je kao najbrojniji skup s internacionalnim karakterom. Broj učesnika tokom godina kretao se između 30 i 80. Ove godine imali smo 30ak učesnika svaki dan konferencije. Nastavljena je suradnja sa njemačkim Chaos Communication Clubom. NSND u Strugi (Makedonija) okupio je grupe iz Zagreba, Osijeka, Beograda, Skopja, grupu i kao i prošle godine grupa tehničkih entuzijasta s Kosova. Program skupa je kolaborativno razvijen na licu mjesta. NSND u Beogradu okupio je 30ak hakera. Najveću grupu činili su Spodeli znaenje iz Skopja, Razmjena vještina iz Zagreba, i grupa od 20ak ljudi iz novoformljenog Hacklaba u Beogradu. NSND u Osijeku organizirala je nova zajednica tehničkih entuzijasta, a među kojima ima neki broj učesnika ranijih NSND-a. Program, dijelom ranije najavljen, standardno je na licu mjesta dogovoren, a predavanja i radionice pokrile su teme poput: jeftinih Android uređaja i što se može s njima napraviti, digitalne radio tehnologije, edukacija u programskim jezicima i slično.

Serija tribina "Tehnologije i društvo"

U 2013. u suradnji s Hacklabom u MaMi pokrenuli smo seriju tribina "Tehnologije i društvo" koja je okupila stručnjake oko različitih aktualnih i akutnih tema informacijskog društva kakvo jest, a povremeno i kakvo bismo željeli da bude. Održane su tri tribine:

- "Jadne navade javne nabave: javna uprava i informacijske tehnologije"
- "Ponos i praksa u tehnologiji"
- Projekcija filma "Razotkrivanje nevidljivog" i razgovor s autorom Marekom Tuszynskim o tehnologijama za istraživačko novinarstvo

Hacklabovske Turing Lecture

Hacklabovci su uz to pokrenuli seriju predavanja o nagradi Turing koja se dodjeljuje svake godine za iznimne tehničke doprinose u području računarstva. Nazvana po "ocu" modernog računarstva, Alanu Turingu, ta nagrada je danas najveće priznanje u ovom polju. Do danas je dodijeljeno 47 nagrada, a među dobitnicima su znanstvenici kao što su Donald Knuth, Alan Kay, Marvin Minsky i Edsger Dijkstra. Običaj je da svaku dodjelu prati govor nagrađenog znanstvenika koje sažima njegov rad. Dotični govori su trajno zabilježeni na papiru i, u zadnje vrijeme, videu i iznimno su bitan dio povijesti ove znanosti. Predavanja Hacklabovaca su se osvrnula na govore dobitnika nagrade:

- Marvin Minsky: "Form and Content in Computer Science"

- Richard Hamming: "One Man's View of Computer Science"
- Alan Pavičić o radu Alana Jaya Perlisa

Povijest Lispa

Svake subote Kazimir Majorinc držao je predavanja o povijesti programskog jezika Lisp, temeljito izlažući povijest njegovog nastanka i razvoja. Kazimir je održao ukupno 46 predavanja, a trenutno priprema i knjigu na istu temu.

3. Human Rights Film Festival

Human Rights Film Festival, festival filma o ljudskim pravima, je devetodnevni filmski festival koji se održava početkom prosinca, povodom Dana ljudskih prava. Glavni cilj festivala je promicanje kulture ljudskih prava, prikazivanjem podjednako angažiranog i umjetnički vrijednog filma. HRFF se istovremeno odvija u Zagrebu i Rijeci.

Na 11. izdanju HRFF-a u prosincu 2013. okvirna festivalska tema je bila POGLED NA EKOLOŠKU KRIZU.

Festival je organiziran kao široka platforma koja kroz različite aktivnosti uključuje niz udruga, inicijativa i pojedinaca aktivnih na promicanju ljudskih prava i filmske kulture te smjera uspostavljanju prostora kritičkog diskursa.

Jedanesto izdanje HRFF-a predstavilo je 30 filmskih naslova kroz nekoliko kategorija:

- glavni program, sastavljen od najistaknutijih recentnih igranih i dokumentarnih filmova
- popratni program "Pogled na ekološku krizu"
- diskusijski program

U 2013. smo također u većem obimu imali priliku ugostite autore/redatelje filmova, što je također pospešilo vidljivost našeg festivala.

U Zagrebu se HRFF odvijao u Kinu Europa (08.-13.12.), a u Rijeci u Art-kinu Croatia (17.-21.12.2013.)

HRFF se po reakcijama kritičara i po posjećenosti ubraja među važnije filmske festivale u Hrvatskoj. Shodno svom profilu prikazuje angažirani autorski film, a u 2013. donio je niz naslova koji se svrstavaju među najvažnije naslove filmske 2013. godine. Stručna kritika posebno ističe važnost HRFF-a kao mjesta gdje je jedino moguće vidjeti određenu vrstu zahtjevnog, autorskog filma. Posjećenost festivala u 2013. je rasla osjetno, kao i prisutnost/vidljivost u medijima. Također su i popratni diskusijski formati izazvali pažnju u javnosti i medijima.

4. Međunarodna suradnja: Prošireni estetički odgoj

"Prošireni estetički odgoj - umjetničko eksperimentiranje i politička kultura u doba mreža" je dugoročna suradnja pet organizacija: Multimedijalnog instituta, kuda.org (RS), Berliner Gazette (DE), Kontrapunkt (MK) and Mute (UK, pridruženi partner), redom aktivnih u širem kulturnom polju u kojem se umjetničko eksperimentiranje susreće s političkom kulturom i komunikacijske tehnologije. Specifičnost projekta počiva u raznolikosti društvenih konteksta i različitim poljima djelovanja suorganizatora projekta: od transeuropskih izdavačkih mreža do emancipatornih projekata (samo-)obrazovanja.

Multimedijalni institut vodeći je partner u projektu. Projekt je dobio potporu Europske komisije u sklopu programa Kultura za projektno razdoblje 01.06.2012.-31.05.2014. Nakon simpozija i publikacije "Umjetnost koncepta" u 2012. godini, u središnjoj godini projekta 2013. Multimedijalni institut je organizirao niz vlastitih aktivnosti i aktivnosti u suradnji s partnerima. Fokus naših aktivnosti bio je na projektu "Medijski disidenti", inicijalnog naslova "Media Radicalising Discourses", koji je dokumentirao i revalorizirao djelovanje medijskog projekta Arkzin u Hrvatskoj 1990-ih godina te mapirao historijsku karijeru pojma "radikalnih medija" s fokusom na zadnjih 20 godina obilježenih taktičkom upotrebom interneta. Jednokratni povratak Arkzina na kioske naišao je na široki javni odjek, djelomično jer se poklopio s političkim povratkom nacionalizma i homofobije u zadnjim mjesecima godine. Uz izložbu o Arkzinu u Zagrebu, manja izložba i javne diskusije o Arkzinu priređene su i u Novom Sadu i Skopju.

Pojedinačno, Multimedijalni institut je proveo sljedeće aktivnosti:

1. izložba "Izgledi Arkzina", 28.5.-12.6.2013., Galerija Nova, Zagreb;
2. simpozij "Ideja radikalnih medija", 7.-8.6.2013., klub za net.kulturu MaMa;
3. zbornik simpozija "Ideja radikalnih medija" i katalog izložbe "Izgledi Arkzina", 25.11.2013.;
4. izdavanje DVD-a sa svim digitaliziranim brojevima Arkzina;
5. jednokratni povratak Arkzina na kioske, kao besplatnog priloga tjedniku Novosti, dvotjedniku Zarez i mjesečniku Le Monde diplomatique;
6. izložba "Вас ист Аркзин", 25.11.2013.-7.12.2013., Galerija savremenih umetnika Vojvodine, Novi Sad i izdavanje posebnog broja Arkzina namijenjenog toj izložbi;
7. izložba o Arkzinu, 7.12.2013., Skopje.

Projekt završava sredinom 2014. godine konferencijom, predavanjima, umjetničkim programom i izdanjima na temu "Mediji potčinjavanja, mediji emancipiranja". Početkom 2014. partneri u projektu, u sastavu proširenom za londonski MayDay Rooms i zagrebački Kulturtreger, aplicirali su za financiranje nastavka projekta u razdoblju 2014.-2016.

5. Izdavaštvo

U 2013. godini objavili smo 3 iznimno zapažene knjige u biblioteci Vizualni kolegij:

Georges Didi-Huberman: Kore [2012 // 56 str. // prijevod: Ksenija Stevanović]

"Kore" su foto-priča Georgesa Didi-Hubermana o autorovom posjetu logoru Auschwitz-Birkenau, u ljeto 2011. godine. Radi se podjednako bolnoj kao i inspirativnoj meditaciji o prirodi slike u doba

industrijskog genocida ljudi – i to iz pera jednog od internacionalno najzapaženijih suvremenih mislilaca slike.

Thomas Keenan & Eyal Weizman: Mengeleova lubanja – začeci forenzičke estetike [2012 // 80 str. // prijevod: Tihana Bertek]

U Jeruzalemu je 1960. održan sudski proces Adolfu Eichmannu i počelo je “doba svjedoka”. Grupa forenzičara je 1985. otkrila tijelo Josefa Mengelea u Brazilu i time promijenila shvaćanje dokaza u diskursu o ljudskim pravima, premješajući fokus s osobnih svjedočenja na forenzičke dokaze. U knjizi se istražuje nastanak objekta u procesuiranju ratnih zločina, uvjeti njegove prezentacije, kao i estetske operacije uključene u dešifriranja “govora stvari”.

László Krasznahorkai: Posljednji vuk [2012 // 40 str. // prijevod: Viktorija Šantić]

Glavni protagonist ove priče iz jedne rečenice za sebe kaže da je *bivši filozof*. Našao se u Ekstremaduri gdje će ga zaokupiti sudbina posljednjog vuka, a nemir (egzistencije) upada u ništa (smisla).

Uz to, uredili smo 64/65. broj časopisa Frakcija pod nazivom "**The Art of the Concept**" posvećenog istoimenom simpoziju održanom 2012. godine, a pred sam kraj godine priređeno je hrvatsko izdanje knjige:

Eyal Weizman: Najmanje od sviju mogućih zala [2013 // 240 str. // prijevod: Domagoj Orlić]

6. Zagovaranje, policy, aktivizam i umrežavanje u polju kulture, digitalnih zajedničkih dobara i prostorne politike

U sklopu ovog programa zaposlenici i članovi udruge javno promiču vrijednosti i ideje organizacije te sudjeluju u brojnim aktivnostima s drugim organizacijama civilnoga društva. Među najvažnije aktivnosti u 2013. ubrajamo:

- Tomislav Medak održao je predavanja uz tematiku digitalnih zajedničkih dobara i licenciranja slobodnih sadržaja na Prvomajskoj konferenciji Delavsko-punkerske univerze u Ljubljani (izlaganje je u proširenom obliku kasnije objavljeno na portalu zagrebačkog ureda Heinrich Boell Stiftung) te na Sveučilištu u Zadru na konferenciji Zajednička dobra i krizni kapitalizam.
- Tomislav Medak je sudjelovao u savjetodavnoj funkciji u procesu izrade Nacionalne strategije za digitalizaciju građe i projekta Europeana.
- Nakon što je Edward Snowden prenio javnosti informacije o programima globalnog nadzora američkih obavještajnih službi, u više navrata u javnosti pozivan je da da stručni komentar o problemima nadzora, komercijalizacije interneta i narušavanja privatnosti, između ostalog polusatnim gosotvanjem u emisiji HRT-a "Tri kultura".
- Marijana Rimanić je ispred Multimedijalnog instituta predložena i izabrana kao članica Upravnog odbora Mreže mladih Hrvatske te sudjeluje u izradi prijedloga nacrtu Nacionalnog programa za mlade u području "Kultura i mladi".
- Tomislav Domes je kao član upravnog odbora SU Klubtura kandidiran i izabran za zamjenika članice Savjeta za razvoj civilnog društva Vlade Republike Hrvatske u području kulture.
- Tomislav Medak sudjelovao je u radu upravnog odbora Saveza udruga Operacija grad i u radu vijeća za nove medijske kulture Odjela za kulturu Grada Rijeka.

- Teodor Celakoski i Tomislav Domes su koordinirali zajedničke aktivnosti Multimedijalnog instituta s Pravom na grad i Zelenom akcijom.